

تهران - جارپرس - نام دانشجوی و دانشگاه با نشاط، پویایی و تحرک پیوند خورده است و آنچه بر سرعت پیشرفت و کیفیت سطح علمی می افزاید، جریان نشاط و امید در میان جامعه دانشگاهی از استاد و دانشجو گرفته تا بدنه اجرایی و برنامه ریزی است.

به گزارش جارپرس به نقل از ایرنا، پویایی، شادابی و هدفمندی از ویژگی های اصلی و لازم محافل علمی و آموزشی است و اگر چرخه آن در فضای دانشگاه به دلیل وجود برخی موانع دچار اختلال شود، نشاط و امیدواری به عنوان کاتالیزورهای توسعه و رشد علمی و آموزشی جای خود را به رشد مولفه هایی تخریب گر همچون ناامیدی، افسردگی، نارضایتی و بی انگیزگی می دهد.

از این رو، حاکمیت نشاط فرهنگی بر فضای دانشگاه ها، تقویت تعامل گروهی و امیدواری میان دانشجویان همواره یکی از اصلی ترین دغدغه های مسئولان و برنامه ریزان آموزش عالی کشور است.

در سال های اخیر امضا و اجرای برخی برنامه ها، اسناد و طرح ها با هدف برقراری جریان شادی و نشاط در فضای دانشگاه ها نشان از توجه به این مقوله دارد، اما نتایج اصلی هنوز آن گونه که باید، به دست نیامده است.

امسال نیز یکی از این برنامه ها با عنوان نشاط اجتماعی در فضاهای دانشجویی کلید خورد. بر این اساس، مرکز مشاوره و سلامت وزارت علوم برای سال ۹۷ برنامه هایی را پیش بینی کرده است که می توان به طراحی و تدوین برنامه نشاط اجتماعی در فضاهای دانشجویی، ارائه گزارش موج سوم طرح ملی سیمای زندگی، طراحی تدوین بسته ارتقای هوش اخلاقی در دانشجویان، اجرایی کردن برنامه پیشگیری و مداخله در خودکشی، تداوم اجرای کارنامه سلامت جسم و روان، تدوین برنامه جامع بهداشت روانی، برگزاری کمپین بهداشت فردی و سبک زندگی سالم و بهداشت ایمنی و محیط زیست اشاره کرد.

خبرنگار ایرنا در گفت و گو با دو تن از فعالان دانشجویی و یک جامعه شناس به برآوردی کلی از کیفیت فضای نشاط در دانشگاه های ایران پرداخت و عوامل بسترساز کاهش نشاط میان جامعه دانشگاهی به ویژه دانشجویان را بررسی کرد.

×× رشد بی انگیزگی در جای خالی شیوه های نوین تدریس

«فرناز عراقی» دانشجوی سال آخر پزشکی عمومی دانشگاه تهران در گفت و گو با خبرنگار ایرنا از افزایش بی انگیزگی میان دانشجویان سخن گفت و عامل اصلی آن را شیوه های قدیمی تدریس، مشکلات آموزشی و ابهام در آینده شغلی فارغ التحصیلان عنوان کرد.

به گفته وی، دانشجویان سال ها زمان برای درس خواندن و دریافت مدرک صرف می کنند در حالی که تردید دارند به جایی برسند. بخشی از این معضل به مشکلات موجود در نظام آموزشی بازمی گردد. در صورتی که آینده شغلی دانشجو تامین و تعیین شده باشد، وی می داند که پس از گذران این دوره در شغل مربوط به رشته تحصیلی و مورد علاقه خود مشغول به فعالیت خواهد شد.

این دانشجوی پزشکی تاکید کرد: بسیاری از دانشجویان پس از فارغ التحصیلی به فکر شغل مناسب می افتند و بسیاری در شغلی غیر مرتبط با رشته تحصیلی مجبور به فعالیت می شوند زیرا کرسی های شغلی آنان توسط تحصیل کرده های دیگری که آنان نیز در جای اصلی خود قرار ندارند، اشغال شده است.

عراقی همچنین از وجود برخی موانع در نظام آموزشی سخن گفت و ادامه داد: بی انگیزگی به برخی استادان نیز سرایت کرده است. از سویی شیوه های تدریس قدیمی است. برخی استادان به تدریس همچون یک وظیفه می نگرند. درس می دهند و می روند. استاد در کلاس متکلم وحده است. کلاس ها شکل گروهی نداشته و بدون جذابیت های آموزشی برگزار می شود. بنابراین دانشجو هم می خواهد هر چه سریعتر تمام کند و برود.

این دانشجو دریافت مدرک و افزایش حقوق ناشی از آن را که اکنون به تنها هدف بسیاری از دانشجویان تبدیل شده

است، دلیل دیگر رشد بی‌انگیزگی و نبود نشاط فرهنگی و علمی در دانشگاه‌ها دانست. عراقی معتقد است اگر سازوکار پذیرش دانشجوی و فارغ‌التحصیلی به گونه‌ای اجرا شود که همانند سایر کشورها، اشتغال دانشجوی از سوی دانشگاه صورت پذیرد، متقاضیان با انگیزه بالایی وارد دانشگاه شده و ادامه تحصیل خواهند داد.

×× آینده نامطمئن شغلی؛ معضل اصلی دانشجویان

همچنین یک دانشجوی مقطع دکترا در رشته جامعه‌شناسی که خواست نامش فاش نشود در گفت‌وگو با خبرنگار علمی ایرنا، مشکلات معیشتی و آینده مبهم شغلی پس از فارغ‌التحصیلی را از اصلی‌ترین دلایل بی‌انگیزگی دانشجویان عنوان کرد.

به گفته این دانشجوی دختر، زمانی که دانشجوی هیچ‌پایان‌مطلوبی برای تحصیل خود متصور نیست و زندگی و تأمین شغلی را به رانت و پارتی وابسته می‌بیند، به چه امیدی با شور و اشتیاق سر کلاس‌ها حاضر شود؟ با چه اشتیاقی تخصصی را بیاموزد که قرار هست هیچوقت به کار وی نیاید؟ این بزرگ‌ترین مشکل دانشجویان است. این دانشجوی افزود: البته چنین احساسی شامل حال همه دانشجویان نیست، دانشجویانی هستند که با قوت و اراده به دنبال ارتقای سطح علمی و تخصصی هستند اما در جو عمومی حاکم بر دانشگاه‌ها نشانه‌های زیادی از بی‌انگیزگی، ناامیدی و تبلی به چشم می‌خورد.

×× چالش‌های اقتصاد سیاسی؛ مهمترین مانع رشد نشاط در دانشگاه

«عباس نعیمی جورشری» جامعه‌شناس و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با ایرنا عنوان کرد: برآورد صحیح از وضعیت شادمانی و نشاط در دانشگاه‌ها نیازمند برآورد از جامعه است چراکه یک نظام کلان از تعدادی خرده‌سیستم یا زیرمجموعه تشکیل می‌شود که متاثر از فضای کلی سیستم قرار دارند. بنابراین پیش از صحبت از وضعیت نشاط و انرژی دانشجویی و آنچه از شادکامی در دانشگاه مورد نظر است نخست باید به این پرسش پاسخ بدیم وضعیت جامعه چگونه است؟ وی ادامه داد: منظور از جامعه عرصه عمومی است. پژوهش‌ها در سال‌های اخیر نشان داده است که نرخ افسردگی در جامعه ایران در حال رشد است. بنابراین به واسطه کاهش سایر شاخص‌ها مانند احساس خوشبختی، رضایتمندی و امید به زندگی می‌توان حدس منطقی زد که در دانشگاه‌ها نیز جوی متاثر از شرایط افسردگی و ناخرسندی وجود دارد. دانشگاه‌ها نیز متاثر از وضعیت اجتماعی کنونی در شرایط نبود شادمانی قرار دارند. نعیمی تصریح کرد: بدنه دانشگاه ما برآمده از دل همان جامعه و گروه‌های اولیه‌ای است که سطح شادی در آنها نیز در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. اگر از خود استادان و دانشجویان نیز پرسیم، آنان نیز از ضریب پایین امید خبر خواهند داد. وی نیز معتقد است: مشکلات معیشتی نقش مهمی در به وجود آمدن این احساس دارند. نمی‌شود انسانی در معیشت دچار مشکل اما شادمان باشد. نمی‌شود دچار بحران مالی بود اما با نشاط بود. این جامعه‌شناس رانت‌های مالی و شغلی برای برخی دانشجویان، بی‌عدالتی در دسترسی به منابع اقتصادی و بیکاری را از دلایل عمده بروز افسردگی و مشکلات روحی و روانی میان دانشجویان دانست. به گفته نعیمی، افت کیفیت علمی در دانشگاه‌ها و تجاری شدن دانش باعث تربیت فارغ‌التحصیلان بی‌کیفیت شده است. این پژوهشگر اجتماعی در پایان بر لزوم ثبات در اقتصاد سیاسی کشور و تعامل سازنده با جهان بر پایه حفظ منافع ملی و اقتدار کشور با هدف جذب سرمایه‌های خارجی تأکید کرد و گفت: رونق بازار اشتغال و استفاده از نیروهای تحصیلکرده در بخش‌های مختلف کشور به طور حتم بر ایجاد نشاط فرهنگی و علمی دانشگاه‌ها کمک خواهد کرد و دانشجویان با انگیزه و امید به آینده بهتر سر کلاس درس حضور خواهد یافت.